

วารสารสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม- มีนาคม 2562

Vol.3 No.1 January - March 2019

ISSN 2586-9493

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2562

Vol.3, No.1 January - March 2019

ISSN: 2586-9493

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ หรือบทความปริทัศน์วารสาร ฯลฯ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านองค์ความรู้ ความคิด แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจน เทคนิคการวิจัยใหม่ ๆ ต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ

ระเบียบและข้อกำหนดของวารสาร

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยลักษณะของผลงานที่รับการตีพิมพ์ คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ หรือบทความปริทัศน์หนังสือ เป็นต้น วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีกำหนดการออกเล่มวารสารเป็นรายไตรมาส ปีละ 4 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม

ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน

ฉบับที่ 3 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน

ฉบับที่ 4 ระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานกับวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีข้อกำหนด ดังนี้

1. เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และจะต้องเขียนบทความตามแบบฟอร์มของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กำหนดให้เท่านั้น เช่น มีชื่อและที่อยู่ผู้พิมพ์ครบถ้วน มีบทความย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, มีเอกสารอ้างอิงเป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นต้น (สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ในระบบฐานข้อมูลออนไลน์)

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. เป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ วารสาร และอื่นใดมาก่อน
3. บทความจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ตามที่กองบรรณาธิการคัดสรรตรงตามสาขาวิชาและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเจ้าของผลงานหรือผู้นิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 2 คน ลงความเห็นว่างานมีคุณภาพสมควรลงตีพิมพ์ในวารสารได้
4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารภายหลังจากกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความในเบื้องต้นแล้ว
5. หากบทความใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานหรือผู้นิพนธ์จะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์
6. ผู้ส่งบทความจะต้องส่งผ่านระบบออนไลน์เว็บไซต์ของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (<http://social.rmu.ac.th/web/>) เท่านั้น

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา พุฒินากุล
2. อาจารย์ศรีณยา อุตถากร
3. อาจารย์นุจรี ใจประนบ
4. อาจารย์ทงศักดิ์ ปัดสินธุ์
5. นายนครินทร์ ม่วงอ่อน (ผู้ช่วยและเลขาบรรณาธิการ)

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย กองบรรณาธิการจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 11 คน และกองบรรณาธิการจากภายในมหาวิทยาลัย 3 คน ดังนี้

กองบรรณาธิการภายนอกมหาวิทยาลัย

1. ศาสตราจารย์ ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุรณ์ ศิริสรหรือ	มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พจน์ ไชยเสนา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เอ็มอัมธรรม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อุตไพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอริ ยี่หะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ จำรัสพันธุ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9. ดร.อิทธิราชย์ นันชนดี	มหาวิทยาลัยนครพนม

10. ดร.จุฑามาส ชมผา
11. ดร.สุธิกิติ์ ฝอดสูงเนิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กองบรรณาธิการภายในมหาวิทยาลัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ประเมินบทความ (Peer Review) วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ของเล่มปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2562 ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา พุฒินากุล
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิปปิย ทยานุสानी จันทร์ดอน
5. ดร.สุธิกิติ์ ฝอดสูงเนิน
6. ดร.อิทธิราชย์ นันชนันตี

คณะกรรมการจัดทำวารสาร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสภา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา พุฒินากุล
6. ดร.สิปปิย ทยานุสानी จันทร์ดอน
7. อาจารย์ศรัณยา อัดถาการ
8. อาจารย์นุจรี ใจประนบ
9. อาจารย์ทงศักดิ์ ปัดสินธุ์
10. นายนครินทร์ ม่วงอ่อน

คณะกรรมการตรวจพิสูจน์อักษร ตรวจรูปแบบ และตรวจการอ้างอิง

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา พุฒินากุล
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิปปิย ทยานุสानी จันทร์ดอน

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

6. อาจารย์ศรัณยา อัดถากร
7. อาจารย์นุจรี ใจประนบ
8. อาจารย์ทงศักดิ์ ปัดสินธุ์
9. นายนครินทร์ ม่วงอ่อน

สำนักพิมพ์

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่อยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เลขที่ 80
ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000 โทร. 043-722118

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY) ฉบับนี้เป็นฉบับประจำปีครั้งที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2562 เนื้อหาของบทความมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบข้อกำหนดของวารสารที่เกี่ยวข้องใน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ทั้งในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทปริทัศน์หนังสือ โดยบทความที่ผ่านการคัดเลือกการพิจารณาจากผู้ประเมินบทความ (Peer Review) ให้ได้รับการเผยแพร่ตีพิมพ์ผลงานในฉบับนี้ คือ บทความจากผู้นิพนธ์ภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 4 เรื่อง และบทความจากผู้นิพนธ์ภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 เรื่อง รวมทั้งหมด จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี เรื่องแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เรื่องความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เรื่องรูปแบบประเพณีบุญผะเหวด บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น และบทปริทัศน์หนังสือมี 1 เรื่อง ได้แก่ เรื่องความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน

บทความในฉบับนี้ ทุกบทความได้ผ่านการประเมินพิจารณาผลจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ (Peer Review) ในการคัดกรองตรวจสอบพิจารณาอย่างเคร่งครัดแล้ว

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้นิพนธ์และผู้อ่าน และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ กองบรรณาธิการทั้งภายใน-ภายนอกมหาวิทยาลัย อีกทั้งผู้นิพนธ์ทุกท่าน ไว้พบกันใหม่ในวารสารฉบับหน้า ต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี
บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สารบัญ

	หน้า
บทความวิจัย	9
การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอ เขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี	10
Participatory Promotion of Local Culture of the Residents of Tambon Tepwongsa in Khemarat District Ubon Ratchathani Province.	
ณรงค์ฤทธิ์ อารัมเรือง, ธรชญา ภูมิจิโรจ และศิริเพ็ญ อัตไพบูลย์ Narougrit Aramreuang, Thonchaya Phumijiroj and Siripen Atapiboon	
แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ	16
Guidelines Used to Promoting the Local Cultural Operation of the Tam Administrative Organization in Kanthararom District Srisaket Province.	
อัจฉราภรณ์ กิมเกลี้ยง, ธรชญา ภูมิจิโรจ และจุฑามาส ชมผา Adcharaporn Kimkliang, Thonchaya Phumijiroj and Chuthamas Chompha	
ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลพวน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม	22
People 's satisfaction on the quality of service of Po Phan Administrative Organization Na Chueak District Maha Sarakham Province.	
สมศักดิ์ พรหมเตือ Somsak Phomdua	
ความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอ เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด	28
Beliefs and Rituals to solve the Misfortunes of Nong waeng community Kaset Wisai Sub-district Kaset Wisai District Roi-et Province.	
ศิขรินธาร บุญวงศ์ษา, สิปปีย์ ชยานุสาสนี จันทรดอน PomAnong Phosimat, Sippiya Chayanusasane Jundon	
รูปแบบประเพณีบุญผะเหวดบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น	33
A Model of Punyaphawade Tradition of Ban Nong song hong Nong song hong Sub- district Nong song hong District Khon kaen Provine.	
กัญญาณี เทพขารี, สิปปีย์ ชยานุสาสนี จันทรดอน Kanyanee Tebcharee, Sippiya Chayanusasane Jundon	

สารบัญ

	หน้า
บทปริทัศน์หนังสือ	38
ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน	39
Introduction to Political Science and Public Law	
สมเชาว์ บำรุงชัย	
Somchao Bumroongchai	
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	41

บทความวิจัย

การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา
อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
Participatory Promotion of Local Culture of the Residents of Tambon Tepwongsa
in Khemarat District Ubon Ratchathani Province.

ณรงค์ฤทธิ์ อร่ามเรือง, ธรชญา ภูมิจิโรจ และศิริเพ็ญ อัตไพบุณย์
Narongrit Aramreuang, Thonchaya Phumijiroj and Siripen Atapiboon
นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
E-mail: narin@ani.co.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี และ 2. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 390 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี สภาพโดยรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติการ รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล และ 2) แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการตัดสินใจ ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูแก้ไขปัญหาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เปิดโอกาสประชาชนให้เสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติการ ควรมีสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเผยแพร่ การสืบทอด และถ่ายทอดข้อมูลพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น ด้านการรับผลประโยชน์ ควรมีการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้แก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ เผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ในช่องทางสารสนเทศที่สามารถสืบค้นได้ง่ายเป็นส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการประเมินผล ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการประเมินผล การปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในทุกระดับ

คำสำคัญ: การส่งเสริม, วัฒนธรรมท้องถิ่น, การมีส่วนร่วม

Abstract

The research aimed to study the participatory promotion of local culture of the residents of Tambon Tepwongsa in Khemarat district Ubon Ratchathani province and to explore the guidelines to promote the local culture in the area under study. The samples were 390 local residents who dwelled in the zones under Tepwongsa municipality in Khemarat. They were derived by a stratified random sampling. The research instruments were a questionnaire and an interview. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and content analysis. The research findings were as follows: Participatory promotion of the local culture of the local residents living in the zones under Tempwongsa municipality of Khemarat was found at a moderate level. As regards individual aspects, it was found that the aspect carrying a maximum value was the practical operation, followed by decision and gain of

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

benefits. The aspect carrying a minimum value was an evaluation. The guidelines to promote the local culture of the residents of Tepwongsa municipality in Khemarat were as follows. On decision, the public should be encouraged to participate in the meeting to determine the guidelines for development and solution of the culturally related problems; the public should be given an opportunity to voice their respective views on facts and relevant problems. The guidelines to solve the problems related to local culture were as follows. The general public should be involved in organizing activities, disseminating, and passing on basic information on local culture. On gaining benefits, the new generation should be made to be aware of the importance of the local culture. Information relating to local culture should be made available and easily retrievable. On evaluation, promotion should be given to enhance more participation and performance in all sectors concerned with the local cultures.

Keywords: Promotion, Local Culture, Participation

บทนำ

การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหมวด 2 เรื่องการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2546 ส่วนที่ 3 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 67 (5) มีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม และ มาตรา 67 (8) มีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550: 21-22) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญ มีหน้าที่และภารกิจที่สำคัญต่อกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น เปรียบเหมือนหน่วยงานกลางในการเชื่อมต่อระหว่างรัฐกับประชาชนในท้องถิ่นในการนำนโยบายสาธารณะจากส่วนกลาง (รัฐบาล) สู่ท้องถิ่น ซึ่งความต้องการที่รัฐบาลจัดทำนโยบายสาธารณะด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมและทั่วถึงได้นั้น รัฐจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายลงไปสู่ประชาชน ประกอบกับรัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเองซึ่งถือเป็นหลักการสำคัญในการฝึกการปกครองตนเองตามหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เมื่อประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองได้ ยืนอยู่ด้วยตนเองได้ พัฒนาตนเองได้อย่างเป็นระบบก็จะส่งผลให้ประเทศชาติพัฒนานำไปสู่ความเจริญที่ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ได้ (กิจพัฒน์ อาทรสิริรัตน์, 2557: 1) ซึ่งวัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมที่ต้องมีการเรียนรู้และถ่ายทอดให้แก่กันและกัน ซึ่งการถ่ายทอดทำให้วัฒนธรรมเกิดการเผยแพร่ และผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างสังคมหนึ่ง กับอีกสังคมหนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด และประชาชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ศิลปกรรม โบราณสถาน สถาปัตยกรรมของไทยที่มีมาอย่างยาวนาน (วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง, 2552: 10-17)

เทศบาลตำบลเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (มาตรา 9) ของ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 (2552: 10) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและกระแสโลกาภิวัตน์ มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมที่ดั้งเดิม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554: 38) การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การไหลบ่าของวัฒนธรรมระหว่างภูมิภาคและระหว่างประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในสภาวะเช่นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้ง และการครอบงำ

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ทางวัฒนธรรมขึ้นได้นอกจากนี้สภาพปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัยล้วนผิดแผกกัน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมไปตามกาลเวลา เป็นเหตุให้วัฒนธรรมบางอย่างสูญหายหรือเสื่อมคลายความสำคัญลง และวัฒนธรรมบางอย่างอาจจะหมดความเหมาะสมกับยุคสมัย ส่งผลให้ค่านิยมของไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น (ดาหวัน ธงศรี, 2556: 2) เทศบาลตำบลเทพวงศา เป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่น ที่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2540 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ การประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นไปตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวด 2 เรื่องการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง แต่ยังมีประเด็นทางที่หลากหลาย แต่ประเด็นท้องถิ่นบางอย่างเริ่มเสื่อมสลายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่มีผู้สืบทอดหรือสืบสาน ขาดผู้สืบทอด ขาดงบประมาณในการดำเนินการ สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี ขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมกลุ่มเพื่อการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น เป็นต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเทพวงศา มีส่วนประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทของชุมชนในการส่งเสริมวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัด อุบลราชธานี เพื่อข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟู งานวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 11,308 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 390 คน โดยใช้สูตร ยามาเน่ Yamane (1973: 99; อ้างถึงใน ธีรฤดี เอกะกุล, 2555: 113) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์ (Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา และ 4) สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี คือ 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการปฏิบัติการ 3) ด้านการรับผลประโยชน์ 4) ด้านการประเมินผล และตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัด

อุบลราชธานี

3.2 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพางศุข อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณจากแบบสอบถามด้วยสถิติด้วยโปรแกรมสถิติพื้นฐาน (SPSS) และการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพางศุข อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพางศุข อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี สภาพโดยรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ด้านการตัดสินใจ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อใช้ในการวางแผนการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติการ มีโอกาสจะเข้าร่วมกิจกรรมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ทางเทศบาลจัดขึ้น ด้านการรับผลประโยชน์ เทศบาลส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ด้านการประเมินผล มีส่วนร่วมในการติดตามความเหมาะสมและเป็นไปได้ของการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพางศุข อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านการตัดสินใจ ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ด้านการปฏิบัติการ ควรมีสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ การเผยแพร่ การสืบทอด และถ่ายทอดข้อมูลพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น ด้านการรับผลประโยชน์ ควรมีการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้แก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ในเทศบาลตำบลเทพางศุขได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อพัฒนา พื้นฟู ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการประเมินผล ควรกำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น ของเทศบาลลงในแผนพัฒนาเทศบาลตำบล 3 ปี หรือแผนประจำปี ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพางศุข อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพางศุข อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี สภาพโดยรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติการ รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล

2. แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพางศุข อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านการตัดสินใจ ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา และฟื้นฟูแก้ไขปัญหาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เปิดโอกาสประชาชนให้เสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติการ ควรมีสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเผยแพร่ การสืบทอด และถ่ายทอดข้อมูลพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น ด้านการรับผลประโยชน์ ควรมีการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้แก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ เผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ในช่องทางสารสนเทศที่สามารถสืบค้นได้ง่ายเป็นส่งเสริมการ

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการประเมินผล ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการประเมินผลการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในทุกระดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอยะรัง จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอยะรัง จังหวัดอุบลราชธานี สภาพโดยรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากมีโอกาสจะเข้าร่วมกิจกรรมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ทางเทศบาลจัดขึ้น มีส่วนร่วมกับทางเทศบาลส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการสนับสนุนทุนทรัพย์ ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมในส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลการส่งเสริมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเมื่อทางเทศบาลจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของถวิลวดี บุรีกุล (2552) ที่ได้อธิบายว่า ระดับการร่วมปฏิบัติเป็นระดับที่สูงกว่าระดับการวางแผนร่วมกัน กล่าวคือเป็นระดับที่ผู้ดำเนินการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ อินทรสุด (2554) ที่พบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนร่วมในการ สนับสนุนทรัพยากร ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อใช้ในการวางแผนการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น สนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนดเป้าหมายในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของนวมณ์ อุดมรัตน์ (2558) ที่พบว่า ประชาชนชุมชนเลียบคลองมอญส่วนใหญ่เข้ามีส่วนร่วมอนุรักษ์ประเพณีอย่างอิสระและเท่าเทียมกัน โดยการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนนั้นสามารถอธิบายด้วยแนวคิดชุมชนท้องถิ่นนิยม คือ การเข้ามีส่วนร่วมด้วยความรู้สึกรักและผูกพันในท้องถิ่น และการเข้ามีส่วนร่วมด้วยความรู้สึกภาคภูมิใจ

2. แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอยะรัง จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้การมีส่วนร่วมที่ทางเทศบาลสำรวจและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หลักจากการจัดกิจกรรมค่อนข้างน้อยและจำกัด การส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความไม่ชัดเจนเท่าที่ควรจะเป็น อีกทั้งประชาชน เด็กและเยาวชนให้ความร่วมมือค่อนข้าง อาจเนื่องมาจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมกลุ่มเพื่อการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นของตน วัฒนธรรมบางอย่างอาจจะหมดความนิยม จึงได้เสนอแนวทางการส่งเสริมท้องถิ่น ควรส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการประเมินผลการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในทุกระดับ เป็นการปลูกฝังและสร้างความตระหนักให้เยาวชนมีความเชื่อและเกิดศรัทธาต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ในช่องทางสารสนเทศที่สามารถสืบค้นได้ง่ายเป็นส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังเช่นงานวิจัยของสุภาจรรย์ ศักดิ์สุวรรณณี (2554) ผลการวิจัยพบว่า ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ วิเคราะห์ ประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมให้หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมและจัดอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนงบประมาณกับองค์กรชุมชนหรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 ด้านการตัดสินใจ เทศบาลตำบลเทพวงศา ควรส่งเสริมให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าประชุมร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้เสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำมากำหนดแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ด้านการปฏิบัติการ เทศบาลตำบลเทพวงศา ควรมีสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ทางเทศบาลจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อสร้างความผูกพันและศรัทธาในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

1.3 ด้านการรับผลประโยชน์ เทศบาลตำบลเทพวงศา ควรให้การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และวิถีปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

1.4 ด้านการประเมินผล เทศบาลตำบลเทพวงศา ควรให้ความสำคัญต่อการสำรวจข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเทพวงศา อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับ วัฒนธรรมองค์กรของเทศบาลตำบล อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เป็นอย่างดีด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณู ภูมิจิโรจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย จำปาอ่อน ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขออุทิศบูชาพระคุณพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

- กิจพัฒน์ อาทศิริรัตน์. (2557). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนในการส่งเสริมวัฒนธรรม จารัต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น: กรณีศึกษาไทยทรงดำ บ้านหัวเขาจีน หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยยางโพนจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดาหวัน ธงศรี. (2556). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น (อีสานใต้) ของห้องสมุดโรงเรียน.
- วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน: จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. นนทบุรี: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- นวมณต์ อุดมรัตน์. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ประเพณีตักบาตรพระร้อยทางเรือ: กรณีศึกษาชุมชนเลียบคลองมอญ แขวงท้ายยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 301-310.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ในราชกิจจานุเบกษา, 124(47ก). 2550: 20-22.
- วันเพ็ญ อินทรสุด. (2554). แนวทางการมีส่วนร่วมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการกิจด้านวัฒนธรรมกรณีศึกษา: เทศบาลตำบลเทพนคร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง. (2552). การอนุรักษ์และการจัดการมรดกวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สุปจรรย์ คัจฉสุวรรณมณี. (2554). แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์ การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องประกาศแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

**แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม
อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ**
**Guidelines Used to Promoting the Local Cultural Operation of the Tam Administrative
Organization in Kanthararom District Srisaket Province.**

อัฉรารณ กิมเกลี้ยง, ธรชญา ภูมิจิโรจ และจุฑามาส ชมผา
Adcharaporn Kimkliang, Thonchaya Phumijiroj and Chuthamas Chompha
นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
E-mail: A.kimkliang@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ และ 2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 376 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น รองลงมา คือ ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น และ 2) แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ตั้งแต่การตัดสินใจไปจนถึงการควบคุม ติดตามงานและการประเมินผล ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างความตระหนักในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรมให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมหรือจัดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างความเข้าใจการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การจัดงานและกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น รณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, การส่งเสริม, วัฒนธรรมท้องถิ่น

Abstract

The research aimed to study conditions and guidelines to promote the local cultural operation of the Tam Administrative Organization in Kanthararom District Srisaket Province. The samples were 376 people who were eighteen years old and older and lived in the areas of the Administrative Organization in Tam sub-district, Kanthararom District Srisaket Province. They were randomized by stratified random sampling. The research instruments were questionnaire and interview forms. The statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation and content analysis. The results of this research found that: The overall of the local cultural operation of the Tam Administrative Organization in Kanthararom District Srisaket Province was in a high level. When each aspect was investigated, the results indicated that the highest mean score was the local cultural conservation, followed by the local cultural planning, and the local cultural

publicity and publish relations, respectively. The lowest mean score was the local cultural information. According to the suggestions of the guidelines used to promote the local cultural operation of Tam Administrative Organizations in Kanthararom District Srisaket Province, the local cultural planning should include the promotion and the support for the residents and communities to participate in making decision, controlling, following, and evaluating the works. In the local cultural information, the collectors should realize in collecting and recording the local cultural information. In the local cultural publicity and publish relations, the understanding in the local cultural operation should be done by making publish relations' sings for the events and the local cultural activities and persuading the residents to participate in the local cultural promotion.

Keywords: Operations, Support, Local Culture

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมประจำชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษแต่โบราณกาล ทั้งในรูปของขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา การแต่งกาย และในรูปของศิลปวัตถุปรากฏให้เห็นอยู่โดยทั่วไปแต่ในปัจจุบันความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมจากแบบอย่างที่เคยปฏิบัติกันมาแต่ดั้งเดิม ทำให้วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมบางอย่างของไทยที่ควรสงวนและรักษาไว้ค่อยเลือนหายหรือถูกทำลายไปและถูกวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาแทนที่ ขณะที่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมนอกจากนี้ความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเริ่มหมดไป พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวเป็นแบบต่างคนต่างอยู่สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความเปราะบางจนนำไปสู่ปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 22) รัฐบาลให้มีนโยบายด้านวัฒนธรรม และสังคม จึงได้จัดรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะและแนวคิดของการปฏิรูประบบราชการ เพื่อจัดกลุ่มและลดความซ้ำซ้อนของการบริหารและการจัดการทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมซึ่งประกอบด้วย กรมศิลปากร กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานระดับกระทรวงซึ่งจะต้องดำเนินการในเรื่องการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน และส่งเสริมงานวัฒนธรรม อารังไว้ในสถาบันหลัก คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีการบริหารและการจัดการเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤติทางสังคมเช่นเดียวกับประเทศอื่นที่มีกระทรวงวัฒนธรรมแล้วมีผลงานการดำเนินงานวัฒนธรรมในเรื่องงบประมาณและกระตุ้นให้กระทรวงอื่น ๆ ได้มีบทบาทสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมของชาติ และมีผลเป็นรายได้ของประเทศหากมีวัฒนธรรมที่แปลกปลอมนำเข้ามา ก็จะถูกต่อต้าน ซึ่งมาจากความรัก และหวงแหนวัฒนธรรมของประชาชน การแยกกระทรวงวัฒนธรรมออกมาแล้วอาจมีผลกระทบกับหน่วยงานอื่นบ้าง แต่อย่างไรก็ตามในด้านการศึกษาก็ได้มีการจัดทำหลักสูตรพื้นฐานทางวิชาการในด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแล้วการยกระดับหน่วยงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมขึ้นเป็นระดับกระทรวงจะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะให้ความร่วมมืออันมีผลที่จะนำไปสู่การกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความหวงแหนวัฒนธรรม เกิดเป็นพลังความรัก ความสามัคคี ในทุกหน่วยงาน และในหมู่เหล่า ประชาชนจะได้มีความเข้าใจ และมีจิตวิญญาณของความเป็นไทยได้สืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามสู่ลูกหลานสืบไป (สิริกร มณีรินทร์, 2545: 1)

จากสภาพการดำเนินงานทางด้านวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมาการดำเนินงานของผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่มากเท่าที่ควร และหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงยังไม่เข้าถึงสภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันมากขึ้น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมตามกาลเวลาทำให้ประชาชนขาดการถ่ายทอด ขาดการส่งเสริมและการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยลง ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลอันเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดจะต้องให้การส่งเสริมบำรุงศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมให้คงอยู่กับท้องถิ่นตลอดไป (นันทิยา ปิติกะวงศ์, 2553: 1-2) วัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทาม ที่โดดเด่นและทรงคุณค่ามีอยู่จำนวนมาก อาทิ การเล่นกลองตุ้ม การแข่งเรือยาว การแข่งขันร้องสรภัญญะ บุญบั้งไฟโบราณ เป็นต้น แต่ปัจจุบันพบว่าวัฒนธรรมท้องถิ่นกำลังจะสูญหายไปในพื้นที่ เพราะไม่มีผู้สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณี ประชาชนในชุมชนขาดความรู้ ความเข้าใจของวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ๆ ดังเช่นบทความของงามนิจ กุลกัน (2556: 18-30) ที่พบว่า การจัดเก็บข้อมูลทาง

วัฒนธรรมท้องถิ่น ยังไม่มีการจัดบันทึกองค์ความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีเพียงการบอกเล่า และการสืบทอดโดยอาศัยการจดจำ ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการสูญหาย เป็นต้น

ดังนั้น ความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อเรื่องแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่ให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ รวมทั้งหมด จำนวน 5,266 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 376 คน โดยใช้สูตร ยามาเน่ Yamane (1973: 99; อ้างถึงใน อีรุณี เอกะกุล, 2555: 113) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์ (Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา และ 4) สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ คือ 1) ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น 2) ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น 3) ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น 4) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

3.2 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณจากแบบสอบถามด้วยสถิติด้วยโปรแกรมสถิติพื้นฐาน (SPSS) และการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อวางแผนการอนุรักษ์และการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น อาทิ การพ่อนกลองต๋มบุญบังไฟ เป็นต้น ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายฐานข้อมูล/แลกเปลี่ยนข้อมูลด้านวัฒนธรรม

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การฟ้อนกลองตุ้มในงานบุญบั้งไฟ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมหมู่บ้านทุกเทศกาลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรม

2. แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทามอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงานตามลักษณะกิจกรรม จัดให้มีการศึกษาดูงานด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นอื่นเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการจัดเก็บข้อมูลและรูปภาพด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน เกิดการเรียนรู้ อนุรักษ์ สืบทอด ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านข้อมูลพื้นฐานทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น สืบทอดถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้งในและนอกระบบการศึกษา ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น วางแผนและการจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรส่งเสริมการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองให้มีความภาคภูมิใจ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น รองลงมา คือ ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงานตามลักษณะกิจกรรม จัดให้มีการศึกษาดูงานด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นอื่นเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการจัดเก็บข้อมูลและรูปภาพด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน เกิดการเรียนรู้ อนุรักษ์ สืบทอด ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านข้อมูลพื้นฐานทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น สืบทอดถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้งในและนอกระบบการศึกษา ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น วางแผนและการจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณ รองรับให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรส่งเสริมการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองให้มีความภาคภูมิใจ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลทาม มีการดำเนินการจัดกิจกรรมหมู่บ้านทุกเทศกาลอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้เบื้องต้นและเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ท้องถิ่น สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) ตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมประเพณีและเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่เป็นมรดกและคุณค่าของท้องถิ่นและของชาติอย่างเป็นระบบ สนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ให้มีโอกาสดำเนินนโยบายเพื่อชุมชน และสอดคล้องกับบุษกร ประวะโซ

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(2550) พบว่า วัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความมุ่งมั่นให้ท้องถิ่นเกิดการเรียนรู้และเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม ร่วมเรียนรู้และรับประสบการณ์ไปพร้อมกันกับชุมชน มีการสร้างเครือข่ายความเข้าใจอันดีระหว่างสังคม วัฒนธรรมและประเพณีที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เกิดการอนุรักษ์ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลทามมีการดำเนินงานสำรวจความต้องการของประชาชน เพื่อวางแผนการอนุรักษ์และการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น อาทิ การพ่อนกลองดุ่ม บุญบั้งไฟ เป็นต้น ประชุมร่วมกับประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับชัยตระกูล พองทอง (2553) พบว่า บทบาทของเทศบาลนครอุบลราชธานี ในขั้นตอนการเตรียมการจัดงานประเพณีสงกรานต์ ที่ได้ดำเนินการเหมาะสมแล้ว คือ การประชุม วางแผน กำหนดรูปแบบการจัดงาน และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 (2550) ที่มีแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นในการวางมาตรการให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด โดยการระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมให้มั่นคงเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตของประชาชนตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม เพื่อให้วัฒนธรรมมีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

2. แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังพบอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเกิดจากประชาชนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บข้อมูลและรูปภาพด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น เกิดการเรียนรู้ ด้านข้อมูลพื้นฐานทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ส่งเสริมการอนุรักษ์ สืบทอดถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น และการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่มีศักยภาพหรือมีแววความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกวดแข่งขันผลงานศิลปะหลากหลายประเภท ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ประสานงานกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดในการสนับสนุนบุคลากรผู้ให้ความรู้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำระเบียบวัฒนธรรมท้องถิ่น ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบเสริมแรงโดยการให้รางวัลค่าตอบแทน และแต่งตั้งบุคคลที่มีภูมิปัญญาเป็นที่ปรึกษาทางวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550) กระทรวงวัฒนธรรม ได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการ การบริการ การเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ บูรณาการความร่วมมือและสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริดา เหลือบแล นงลักษณ์ ใจฉลาด และอนันต์ นามทองตัน (2557) พบว่า ควรเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในมิติทางสังคม วัฒนธรรมให้เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบร่วมกันของคนในสังคม ควรมีการบูรณาการในการทำงานและการจัดการเรียนการสอนร่วมกันกับการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในสถานศึกษา ควรมีการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมทั้งในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และควรมีการนำผลของการเฝ้าระวังที่ได้นำไปสู่การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานและดำเนินการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อมิให้องค์ความรู้ในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นสูญหาย

1.2 ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ควรนำระบบสารสนเทศมาเป็นช่องทางการสื่อสารพูดคุยแสดงความคิดเห็นผ่านบล็อก (Blog) ซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน

1.3 ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีศักยภาพ เพื่อเพิ่มช่องทางการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นให้เกิดขึ้น เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และสถานศึกษาในจังหวัด

1.4 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรอบรมให้มีความรู้ความสามารถเรื่องเทคโนโลยีในการรับส่งข้อมูลรู้เท่าทันข่าวสาร ให้ความสำคัญกับคุณค่าด้านจิตเจตจำนงให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์และเชื้อชาติของตนเองให้มากที่สุดผ่านกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมในสถานศึกษาในเขตอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

2.2 ควรศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมที่เป็นเมืองเพื่อเป็นการเปรียบเทียบผล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เป็นอย่างดีด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมา ภูมิจิโรจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย จำปาอ่อน ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขออุทิศบูชาพระคุณพ่อ แม่ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559).

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. 2554

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). มาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. ออนไลน์ 2560. สืบค้น 24 สิงหาคม 2560 จาก www.nesdb.go.th/national/attcahment/1_data_2.doc

งานนิจ กุลกัน. (2556). การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัด

นนทบุรี. วารสารกระแสวัฒนธรรม. 14, 25 (มกราคม-มิถุนายน): 18-30.

ธีรภูมิ เอกะกุล. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์.

นันทิยา ปิติกวงค์. (2553). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการบำรุงรักษาศิลปะ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนใน จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

บุษกร ประวะโซ. (2550). วัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปรีดา เหลือบแล นงลักษณ์ ใจฉลาด และอนันต์ นามทองตัน. (2557). แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดตาก. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. 4, 6 (มกราคม-มิถุนายน): 27-40.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม.

สิริกร มณีรินทร์. (2545). ปาฐกถาพิเศษเรื่องแนวคิดการตั้งกระทรวงวัฒนธรรม “ประชาชนได้อะไรจากการตั้งกระทรวงวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

**ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลโปพาน
อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม**
**People 's satisfaction on the quality of service of Po Phan Administrative Organization
Na Chueak District Maha Sarakham Province.**

สมศักดิ์ พรหมเตื้อ

Somsak Phomdua

นักบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองม่วง ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

E-mail: somsakphd2016@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลโปพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม และ 2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่องานบริการโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลโปพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลโปพานอยู่ในระดับมากที่สุด (4.76) คิดเป็นร้อยละ 95.20 และ 2) ความพึงพอใจของประชาชนต่องานบริการพบว่า งานด้านงานการศึกษา ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.57) คิดเป็นร้อยละ 91.40 งานด้านรายได้หรือภาษี ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80 งานพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80 งานสาธารณสุข ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.81) คิดเป็นร้อยละ 96.20 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนคัดกรองขยะที่ต้นทาง ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40 และโครงการส่งเสริมสนับสนุนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลโปพาน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00 ตามลำดับ

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ, ความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this research are: 1. To evaluate the public's satisfaction with the overall service quality of the Po Phan Administrative Organization Na Chueak District Maha Sarakham Province and 2. To assess public satisfaction To the overall service of the Po Phan Administrative Organization Na Chueak District Maha Sarakham Province Which is a quantitative research with a sample of 374 people. The results of the research were as follows: 1) The satisfaction of the people on the overall service quality of the Po Phan Administrative Organization was at the highest level (4.76), accounting for 95.20 percent and 2) the public's satisfaction with the work. Service found Education work Service recipients were satisfied at the highest level (4.57), accounting for 91.40 percent. Revenue or tax work Service recipients were satisfied at the highest level (4.79) or 95.80 percent. Social development and community welfare Service recipients were satisfied at the highest level (4.79), accounting for 95.80 percent. Public health services, service recipients were satisfied at the highest level (4.81), accounting for 96.20 percent. Garbage at the source Service recipients were satisfied at the highest level (4.82), accounting for 96.40 percent and the

project to support the Sufficiency Economy Learning Center, Po Phan Sub-district Service recipients were satisfied at the highest level (4.80), equivalent to 96.00 percent, respectively.

Keywords: Service quality, Satisfaction

บทนำ

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชนยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 28) 1) การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีความเกี่ยวพันมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบ และวางแผนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด 2) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self-Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบียดเบียน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบต่อบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยประชาชนออกเสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 29) 3) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาราชการของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจเนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุดและกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาราชการดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น 4) การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง 5) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคตผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยิ่งฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย 6) การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 28)

ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับโดยภายในองค์กรจะประกอบไปด้วยผู้นำองค์กรที่มีความรู้ความสามารถในนโยบายการบริหารและมีคณะทำงานที่สามารถดำเนินงานตามนโยบายผู้บริหารเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้มารับบริการได้อย่างรวดเร็วและเป็นไปตามความต้องการ นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จากแนวคิดของการกระจายอำนาจของท้องถิ่นในการให้บริการไปถึงตัวประชาชนให้มากที่สุดและการบริการถือว่าเป็นด่านหน้าของการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับประชาชน เพราะถ้ามีบริการที่ดีย่อมทำให้ผู้รับบริการหรือประชาชนมีความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและต่อหน่วยงานด้วย คณะผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการให้บริการจึงต้องการที่จะ

ศึกษาเพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการในด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในงานต่าง ๆ ที่ให้บริการว่าเป็นอย่างไร และเพื่อต้องการทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการให้บริการ ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการให้บริการให้มีประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้มาใช้บริการต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 พ.ศ.2552 ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้ทันสมัยมากขึ้น นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 ก็ได้บัญญัติถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 14 ที่ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญคือ รัฐต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักการจัดทำบริการสาธารณะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ซึ่งทำให้มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความในมาตรา 250-252 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ก็กำหนดให้องค์กรท้องถิ่นมีกลไกการตรวจสอบดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก ซึ่งเท่ากับให้อำนาจประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรา 253 ก็ได้กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์กรส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย และในมาตราเดียวกันนี้ ยังกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในมาตรา 254 ได้ระบุถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยอมให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถตรวจสอบแสดงความคิดเห็น ลงมติ หรือประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทราบถึงผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ว่าสอดคล้องกับพระราชบัญญัติและความต้องการของประชาชนหรือไม่ อีกทั้งยังถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน โดยภาคประชาชนไปพร้อม ๆ กันด้วย ซึ่งผลจากการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อคณะผู้บริหารและพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน จะได้นำไปใช้ประกอบเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงทั้งด้านนโยบายวิธีการดำเนินงานและการให้บริการเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนแก่ท้องถิ่นนั้น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่องานบริการโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8,037 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน จำนวน 382 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจแบบไม่เจาะจงจากประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน

จำนวนตัวอย่างที่จัดเก็บได้มาจากหลักการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) กำหนดให้ สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่องาน บริการในด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณจากแบบสอบถามด้วยสถิติด้วยโปรแกรมสถิติพื้นฐาน (SPSS)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยวิธีการทางสถิติด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการอธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อบ่งชี้ และยืนยันผลการประเมินให้เที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น โดยการตรวจแบบสอบถามและการให้คะแนน รายละเอียด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมของ องค์การบริหารส่วนตำบล ปอพาน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.76) คิดเป็นร้อยละ 95.20

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่องานบริการโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า

2.1 งานด้านงานการศึกษา ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.57) คิดเป็นร้อยละ 91.40

2.2 งานด้านรายได้หรือภาษี ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80

2.3 งานพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80

2.4 งานสาธารณสุข ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.81) คิดเป็นร้อยละ 96.20

2.5 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนคัดกรองขยะที่ต้นทาง ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40

2.6 โครงการส่งเสริมสนับสนุนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลปอพาน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพานอยู่ในระดับมากที่สุด (4.76) คิดเป็นร้อยละ 95.20

2. ความพึงพอใจของประชาชนต่องานบริการพบว่า งานด้านงานการศึกษา ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.57) คิดเป็นร้อยละ 91.40 งานด้านรายได้หรือภาษี ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80 งานพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80 งานสาธารณสุข ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.81) คิดเป็นร้อยละ 96.20 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนคัดกรองขยะที่ต้นทาง ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40 และโครงการส่งเสริมสนับสนุนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลปอพาน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อคุณภาพการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพานทั้ง 6 ด้าน มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ และจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้บริการประชาชน ซึ่งเป็นคนในชุมชนและยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในรูปแบบของการประชุม อีกรวมทั้งยังมีโครงการต่าง ๆ ที่ให้บริการประชาชนนอกสถานที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้ผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงสุด

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่องานบริการโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาความพึงพอใจแต่ละงาน พบว่า งานด้านงานการศึกษา ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.57) คิดเป็นร้อยละ 91.40 งานด้านรายได้หรือภาษี ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80 งานพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.79) คิดเป็นร้อยละ 95.80 งานสาธารณสุข ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.81) คิดเป็นร้อยละ 96.20 โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนคัดกรองขยะที่ต้นทาง ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40 และโครงการส่งเสริมสนับสนุนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลปอพาน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00 ตามลำดับ โดยแต่ละงานมีคุณภาพการให้บริการทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการที่ดีที่สุดรองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกรองลงมา คือ ด้านการให้บริการและการรับบริการและน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่และจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีของพนักงานและลูกจ้างทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้บริการประชาชน ซึ่งเป็นคนในชุมชนและยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในรูปแบบของการประชุม อีกรวมทั้งยังมีโครงการต่าง ๆ ที่ให้บริการประชาชนนอกสถานที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ**1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้**

จากผลการวิจัยคุณภาพการให้บริการในบางประเด็นที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานไม่ประสบผลสำเร็จสูงสุดได้ ประเด็นที่ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในด้านต่าง ๆ คือ สิ่งที่ประชาชนประทับใจในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน ได้แก่ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษาให้คำแนะนำดีมาก องค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน ให้ความสำคัญกับงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลปอพาน ควรมีการปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ถนนบางเส้นยังไม่ดีพอการเดินทางยังไม่สะดวกเท่าที่ควร อยากให้มีที่ทิ้งขยะเพิ่มมากขึ้น และอยากให้เพิ่มช่องทางการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ส่วนงานบริการในภาพรวมมีเสียงสะท้อนที่ประชาชนผู้รับบริการ อยากให้ผู้บริหารและพนักงานควรปรับปรุงแก้ไขต่อไป เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดและทั่วถึง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์ ที่ได้ให้คำแนะนำที่ดีสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารท้องถิ่น ชุมชน ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชุมชนตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ท้ายสุดนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ต่อไป

บรรณานุกรม

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น

ราชกิจจานุเบกษา. (2552). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6

พ.ศ.2552. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 126 ตอน 84 ก ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2552

_____. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560

ความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง
ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
Beliefs and Rituals to solve the Misfortunes of Nong waeng community
Kaset Wisai Sub-district Kaset Wisai District Roi-et Province.

ศิรินธร บุญวงศ์ษา, สิปปีย์ ชยานุสาสนี จันทรดอน
PornAnong Phosimat, Sippiya Chayanusasanee Jundon
นักศึกษาลัทธิไตรศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาขาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
E-mail: Sikarintan_19@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด และ 2. เพื่อศึกษาบทบาทของพิธีกรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ผลด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเชื่อและพิธีกรรมการแต่งแก้เสียเคราะห์ชาวบ้านหนองแวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นความเชื่อเรื่องกรรมของชาวบ้านเชื่อว่าเคราะห์ก็คือ กรรม ซึ่งเป็นทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ส่วนเคราะห์ร้ายคนทั่วไปจะหลีกเลี่ยงไม่อยากจะพบเจอกับเคราะห์ร้าย เมื่อเกิดความเดือดร้อนทุกข์ใจหรือปรารถนามีความสุข จึงมักเซ่นสรวงบูชาเพื่อปัดเป่าให้ความทุกข์นั้นบรรเทาเบาบางหรือหมดไป ส่วนพิธีกรรมสะเดาะเคราะห์หรือการแต่งแก้ จะมีการดูดวงจากลายมือ วัน เดือน ปีเกิด ยามตกฟากและทำพิธีแต่งแก้เพื่อสะเดาะเคราะห์โดยหมอธรรม และ 2) บทบาทของพิธีกรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ามี 2 บทบาทที่สำคัญ คือ 2.1) บทบาทของพิธีกรรมผลต่อความสามัคคีในชุมชนและครอบครัวโดยมีผู้สูงอายุหรืออาวุโสในฐานะผู้มีความรู้และเข้าใจพิธีกรรมเป็นผู้นำปฏิบัติ 2.2) บทบาทของพระพุทธศาสนาในพิธีกรรมการสะเดาะเคราะห์ มีการผสมผสานเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับความดีและความกตัญญูต่เวทีย ซึ่งเป็ณคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์เพื่อให้หลุดพ้นจากเคราะห์ร้าย

คำสำคัญ ความเชื่อ, พิธีกรรม, แต่งแก้เสียเคราะห์

Abstract

The objectives of this research are: 1. To study the beliefs and rituals of the Ban Nong Waeng community and 2. To study the role of rituals that affect the ways of life in Ban Nong Waeng community This research is a qualitative research. The tools used in the research were structured interview and unstructured interview. The researcher has studied 2 types of data, which are information from documents related to beliefs and rituals and field data from interviews and present the information that can be summarized, discussed in a descriptive analysis. The research found that 1) Beliefs and rituals for the elimination of Nong Waeng community Kaset Wisai District Roi et province found that the belief in the karma of the villagers believed that the misfortune was karma which was both good and bad karma. As for the unfortunate, the general people would avoid wanting to meet with the misfortune. When

suffering, suffering or wanting to be happy Therefore often offering sacrifices to dispel the suffering and relief As for the ritual, exorcism or correction There will be a look at the horoscope from the handwriting, the date of birth, the time of birth, and the ritual for the extermination of the Modham 2) The roles of rituals that affect the way of life in Ban Nong Waeng community Kaset Wisai Sub-district Kaset Wisai district Roi et province, found that there are 2 important roles: 2.1) Ritual role, effect on unity in the community and family, with senior people as knowledgeable and understandable rituals as leaders. 2.2) The role of Buddhism in the ritual exorcise There is indigenous knowledge of beliefs about beliefs about goodness and gratitude. Which is the basic virtue of humanity in order to escape from misfortune.

Keywords: Beliefs, Rituals, The elimination

บทนำ

ในสมัยโบราณมนุษย์มีความเชื่อว่า ความเป็นไปของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นจากการดลบันดาลของสิ่งที่มีอำนาจเร้นลับจำพวกผีสิง เทวดา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย เมื่อเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ เป็นต้นว่าฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว อุทกภัย และวาตภัยเกิดขึ้น มนุษย์จึงตกใจกลัวเพราะไม่รู้สาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น เมื่อมนุษย์ไม่รู้และไม่มีทางป้องกันการแก้ไขจึงเชื่อว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการกระทำของสิ่งศักดิ์สิทธิ์และอิทธิพลของเทพเจ้าผู้ทรงบันดาลให้เป็นไป ความเชื่อจึงเกิดขึ้นและได้กลายมาเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้มนุษย์เกิดความรู้สึกยอมรับและเชื่อถือนำมาเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของมนุษย์ และวิธีการที่มนุษย์ปฏิบัติต่อความเชื่อเหล่านั้นสามารถแสดงออกได้หลายวิธีแต่ที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ สัญลักษณ์เชิงพิธีกรรม เนื่องจากพิธีกรรมเป็นสัญลักษณ์ที่ตอกย้ำคุณค่าทางวัฒนธรรมแสดงออกโดยการกระทำทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม (พระมหาปริชา ปริญญาโณ, 2525)

ความเชื่อมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมดั่งที่มณี พยอมยงค์ (2536) กล่าวถึงความเชื่อว่าเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์โดยทั่วไป การสร้างความเชื่อของมนุษย์เกิดจากความไม่รู้เป็นประการสำคัญเมื่อได้พบกับเหตุการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฟ้าผ่าคนตายแผ่นดินถล่ม น้ำท่วม หรือเกิดความแห้งแล้ง ก็เกิดความคิดว่าต้องมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เบื้องหลัง บังคับให้เป็นอย่างนี้จึงพากันสร้างรูปผีวิญญาณ เทพารักษ์ขึ้น เป็นการสมมุติว่าเทพเจ้าหรือผีจะมีรูปร่างตามจินตนาการของตนและทำพิธีกรรมต่างๆบูชาสักการะเช่นไหว้หรือบวงสรวงเพื่อให้สิ่งใดตนคิดว่ามีอยู่นั้นช่วยผ่อนคลายความรุนแรงลงและบันดาลความสุ่มหาให้ จึงทำให้เกิดความเชื่อขึ้น ความเชื่อเป็นพื้นฐานให้เกิดการกระทำทั้งด้านดีและด้านร้ายคนโบราณจึงได้สร้างศรัทธาให้แก่ลูกหลานสืบต่อกันมา สำหรับคำว่า “สะเดาะเคราะห์ต่ออายุ” มีองค์ประกอบของคำอยู่ 3 คำ คือคำว่า สะเดาะ กับ คำว่า เคราะห์ และคำว่าต่ออายุ โดยแต่ละคำก็จะมี ความหมายตามที่ผู้ได้ให้คำนิยามไว้ดังต่อไปนี้ คำว่า สะเดาะ หมายถึง การทำให้หลุดออกมาด้วยอำนาจของคาถาอาคม เช่น สะเดาะโชตรวน สะเดาะกัญแจ หรือการทำให้สิ้นหรือทำให้เบาบางไป เช่น การทำบุญสะเดาะเคราะห์ปล่อย นกปล่อยปลา หรือการสะเดาะเคราะห์ เป็นต้น (สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2542) ในฐานะที่พิธีกรรมจัดเป็นส่วนหนึ่งของขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชน พิธีกรรมจึงเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่และรวมถึงความคิดเห็นความรู้สึกของสมาชิกในกลุ่มด้วยกัน และการประกอบพิธีกรรมทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ทางสังคม 3 ประการคือ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน การศึกษาพิธีกรรมในรอบปีและรอบชีวิตจะทำให้เข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของพิธีกรรมที่มีต่อชีวิตของผู้คนที่มาร่วมกลุ่มประกอบพิธีกรรมนั้น (ประเวศ วะสี, 2536)

บ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นชุมชนขนาดใหญ่และก่อตั้งมายาวนาน จึงผูกพันกับขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ มากมาย จนมีปราชญ์ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีสะเดาะเคราะห์ที่ชาวอีสานเรียกว่าพิธีแต่งแก้เสียเคราะห์ ปราชญ์เป็นบุคคลสำคัญที่สุดซึ่งบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีการสืบทอดต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันจำนวนมาก พิธีกรรมสะเดาะเคราะห์มีความเกี่ยวพันและเป็นพลังสำคัญในการดำรงชีวิตและการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองแวง เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการศึกษาอนุรักษ์สืบสานพิธีกรรมสะเดาะเคราะห์ที่ชาวอีสานเรียกว่าพิธีแต่งแก้เสียเคราะห์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความเป็นมา ความเชื่อ รูปแบบพิธีกรรมและผลกระทบที่มีต่อวิถีชีวิตของชุมชนภายใต้การวิจัยเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาบทบาทของพิธีกรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่ผู้วิจัยเลือกมาทำการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง อาทิ ประชาชน ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชน พระภิกษุ หมอสูตร และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ชาวบ้านหนองแวง อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นับถือศาสนาพุทธ วิถีชีวิตของชาวบ้านยังคงมีวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการเกิด มีความเชื่อเรื่อง เคราะห์โชคกลาง มีความเชื่อในเรื่องการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ความเชื่อที่สิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ ภูติ ผี วิญญาณ ในยามมีเคราะห์หรือเจ็บป่วย จะมีการเซ่นสรวงดวงวิญญาณ บรรพบุรุษเพื่อลดบันดาลให้หายจากอาการเจ็บป่วยไข้ เป็นต้น การประกอบพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์ของชาวบ้านหนองแวง มีพิธีกรรมที่นิยมคือ พิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ ซึ่งชาวบ้านยังมีความเชื่อและศรัทธาในเรื่องการใช้พฤติกรรมบำบัดในการดูแลสุขภาพ โดยมีมูลเหตุมาจาก ปัญหาสุขภาพ ปัญหาทางจิตใจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางการศึกษา การแก้ปัญหาของชาวบ้านจึงเป็นไปในรูปแบบที่ต้องพึ่งพาทางจิตใจ หมอพรหมณ์จึงมีบทบาทในการทำหน้าที่ประกอบพิธีกรรม โดยใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความเชื่อถือศรัทธา รวมทั้งใช้คาถาบทสวดเป็นการนำธรรมะมาใช้ในการบำบัดจิตใจให้สงบ เมื่อจิตใจสงบลงก็จะผ่อนคลายความทุกข์ พิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ เป็นต้น

2. เพื่อศึกษาบทบาทของพิธีกรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความเชื่อความศรัทธาในสิ่งเหล่านี้ มีผลทำให้จิตใจสงบ คลายเครียด ซึ่งส่งผลดีต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย จะเห็นได้ว่าพิธีกรรมและบทสวดของพระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการมีบทบาทต่อชาวบ้าน และพิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ เป็นวิธีสร้างขวัญกำลังใจให้ชีวิตอยู่รอดปลอดภัย สำนึกอยู่ในความไม่ประมาท สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขแล้วพิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ยังมีผลต่อการบำบัดสภาวะจิตใจให้อยู่ในสภาวะที่เข้มแข็งมีกำลังใจพร้อมที่จะต่อสู้

กับอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดเช่น การเจ็บป่วยเรื้อรังที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการรักษาดูแลยาวนาน จะสามารถทำให้บุคคลนั้นฟื้นฟูสภาพร่างกายสู่สภาวะปกติหรือใกล้เคียงสภาวะปกติได้เร็วยิ่งขึ้น ส่วนผลการบำบัดทางร่างกายโดยตรง แม้ไม่อาจพิสูจน์ได้อย่างชัดเจน แต่ยังเป็นสิ่งที่พึงพาทางใจแห่งสุดท้ายของชาวบ้านมาโดยตลอด กล่าวได้ว่าพิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์มีบทบาทและคุณค่ากับชาวบ้านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ส่วนเรื่องบทบาทของพิธีกรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตในชนมียู่ 2 ประเด็นสำคัญคือ 1. บทบาทที่ผลต่อความสามัคคีในชุมชนและครอบครัวโดยมีผู้สูงอายุในฐานะผู้มีความรู้และเข้าใจพิธีกรรมเป็นผู้นำปฏิบัติ 2. บทบาททางพระพุทธศาสนาพิธีกรรมการสะเดาะเคราะห์ มีการผสมผสานเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับความดีและความกตัญญูตเวที ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์เพื่อให้หลุดพ้นจากเคราะห์ร้าย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ความเชื่อและพิธีกรรมการแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ชาวบ้านหนองแวง อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นความเชื่อเรื่องกรรมของชาวบ้านเชื่อว่าเคราะห์ก็คือ กรรม ซึ่งเป็นทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ส่วนเคราะห์ร้ายคนทั่วไปจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมพบเจอกับเคราะห์ร้าย เมื่อเกิดความเดือดร้อนทุกข์ใจหรือปรารถนามีความสุข จึงมักเซ่นสรวงบูชาเพื่อปิดเป่าให้ความทุกข์นั้นบรรเทาเบาบางหรือหมดไป ส่วนพิธีกรรมสะเดาะเคราะห์หรือการแต่งแก้ จะมีการดูดวงจากลายมือวัน เดือน ปีเกิด ยามตกฟากและทำพิธีแต่งแก้เพื่อสะเดาะเคราะห์โดยหมอธรรม

2. บทบาทของพิธีกรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ามี 2 บทบาทที่สำคัญ คือ 2.1 บทบาทของพิธีกรรมผลต่อความสามัคคีในชุมชนและครอบครัวโดยมีผู้สูงอายุหรืออาวุโสในฐานะผู้มีความรู้และเข้าใจพิธีกรรมเป็นผู้นำปฏิบัติ 2.2 บทบาทของพระพุทธศาสนาในพิธีกรรมการสะเดาะเคราะห์ มีการผสมผสานเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับความดีและความกตัญญูตเวที ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้หลุดพ้นจากเคราะห์ร้าย

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความเชื่อและพิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ของชุมชนบ้านหนองแวง เป็นพิธีกรรมแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ที่มีการผสมผสานเชิงสัญลักษณ์ทางความเชื่อในสามลัทธิ หรือศาสนาเป็นความเชื่อที่ผสมผสานกันของศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ มีองค์ประกอบที่เป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์ที่ใช้เซ่นสรวง สังเวยต่อภูติ ผี วิญญาณ ต่อสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติการสรรเสริญการอ่อนน้อมต่อสิ่งเหล่านั้นโดยผ่านสัญลักษณ์แทนบอกกล่าวคือ การแสดงออกวิธีหนึ่ง ซึ่งมีผลกระทบต่อการสมาธิของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของสุนทรี โคมิน และสนธิ สมัครการ (2530) ได้กล่าวถึงเรื่องสะเดาะเคราะห์ไว้ส่วนหนึ่งในรายงานการวิจัยว่าการสะเดาะเคราะห์คือ การกระทำพิธีทางไสยศาสตร์หรือมายาศาสตร์อย่างหนึ่ง ซึ่งเชื่อว่าผู้ที่กำลังมีเคราะห์หามยามร้าย เมื่อทำแล้วอาจหลุดพ้นจากเหตุการณ์ร้ายแรง ซึ่งจะเกิดแก่ตนหากไม่มีการกระทำการสะเดาะเคราะห์เสียก่อน เหตุการณ์ร้ายแรงที่จัดเข้าว่าเป็นจำพวกเคราะห์หามยามร้าย อาทิ การสูญเสียทรัพย์สินสมบัติ คนรัก ตัวเองอาจต้องออกจากงาน บาดเจ็บ และที่ร้ายที่สุดก็คือ ถึงแก่ชีวิต การรู้ว่าตนกำลังตกอยู่ในภาวะของการเคราะห์ร้าย ตามปกติก็มักจะได้มาจากการดูหมอหรือการทำนายของโหร และหมอหรือโหรซึ่งอาจเป็นพระหรือคนธรรมดาก็ได้ มักจะแนะนำให้ไปทำพิธีสะเดาะเคราะห์ เพื่อให้พ้นจากภาวะเคราะห์ร้ายในช่วงเวลานั้น ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ บุคคลที่จะมีพฤติกรรมหรือการกระทำสะเดาะเคราะห์ จึงเป็นผู้ที่มีทั้งความเชื่อในด้านโหราศาสตร์และมายาศาสตร์อยู่ด้วยพอสมควร แต่ก็มิได้หมายความว่า คนที่เชื่อในเรื่องนี้จะต้องทำกาสะเดาะเคราะห์ทุกคน เฉพาะผู้ที่ตกอยู่ในภาวะแห่งคราวเคราะห์หามยามร้ายเท่านั้นจึงจะทำการสะเดาะเคราะห์ โดยลักษณะเช่นนี้จึงทำให้พฤติกรรมการสะเดาะเคราะห์มีอยู่ไม่มากนักในแต่ละปี สอดคล้องกับการศึกษาของบุญงค์ เกษเทศ (2539) ได้ศึกษาว่า ความเชื่อถือศรัทธาต่อการสะเดาะเคราะห์เป็นที่พึงพาใจสำคัญของคนไทยชนบทพื้นถิ่นอีสานมักจะผสมผสานกับความเชื่อทั้งผีสง่า เทวดา ศาสนาทั้งพราหมณ์และพุทธได้อย่างกลมกลืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 ภาครัฐควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยอาศัยรากฐานของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีอยู่แล้ว และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ประยุกต์ และสร้างใหม่อย่างเหมาะสม

1.2 ชาวบ้านควรมีการส่งต่อภูมิปัญญาด้านวัฒนธรรมประเพณีสู่คนรุ่นใหม่ โดยเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของงานพิธีกรรมเพื่อให้คนรุ่นใหม่มีการสืบต่องานพิธีกรรมต่อไปโดยไม่หลงลืมวัตถุประสงค์ และอูบายวิธีดั้งเดิมของบรรพบุรุษ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควร มีการศึกษาเจาะลึกลงไปในรายละเอียดของพิธีกรรมเพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับศาสนาชาวบ้านและการผสมผสานความเชื่อของแต่ละพิธีกรรมอย่างชัดเจนและถูกต้อง

2.2 ควร มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จได้เป็นอย่างดีด้วยต้องขอขอบพระคุณหลักสูตรสาขาวิชาสาขาศาสนา ศาสนา และวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และท่านอาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์ในหลักสูตร

ขอขอบพระคุณ ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ ญาติพี่น้องทุกท่านที่ได้เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

บรรณานุกรม

บุญยงค์ เกษเทศ. (2539). **เขียนไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

ประเวศ วะสี. (2536). **แนวคิดเกี่ยวกับระบบพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน

พระมหาปรีชา ปริณญาโณ. (2525). **ประเพณีโบราณไทยอีสาน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ศิริธรรม.

สำนักราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **ความหมายของคำว่า การสะเดาะเคราะห์**. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.

2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

สุนทรีย์ โคมิน และสนธิ สมัครการ. (2522). **ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือการสำรวจวัด**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

รูปแบบประเพณีบุญผะเหวด บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง
อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

A Model of Punyaphawade Tradition of Ban Nong song hong Nong song hong
Sub-district Nong song hong District Khon kaen Provinc.

กัญญาณี เทพขารี, สิปปิยา ชยานุสาสนี จันทร์ดอน

Kanyanee Tebcharee, Sippiya Chayanusasanee Jundon

นักศึกษาลัทธิไตรสิกขาธรรมบัณฑิต สาขาวิชาสาขาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

E-mail: Kanyanee1199@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของงานบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น และ 2. เพื่อศึกษารูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยมีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 11 คน ผลวิจัยพบว่า 1) ความเป็นมาของงานบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่นมาจากความเชื่อเรื่องตำนานพระมาลัยที่กล่าวว่าถ้าตั้งใจฟังเทศน์พระเวสสันดรให้จบภายในวันเดียวจะได้พบศาสนาของพระศรีอริยเมตไตรย ซึ่งชาวบ้านเชื่อกันว่าประเพณีบุญผะเหวดนี้จะทำให้คนได้ขึ้นสวรรค์และได้รับบุญกุศลใหญ่ 2) รูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น มีรูปแบบคือ 2.1) เชิญพระอุปคุต 2.2) แห่ผะเหวดเข้าเมือง 2.3) เทศน์มาลัยหมื่นมาลัยแสน 2.4) แห่ข้าวพันก้อน 2.5) จุดธูปบูชาภัณฑ์ขนาดฟุ้งเทศน์ และ 2.6) แห่กัณฑ์หลอน

คำสำคัญ: รูปแบบ, ประเพณี, บุญผะเหวด

Abstract

The objectives of this research are: 1. To study the history Punyaphawade tradition of Ban Nong Song Hong Nong Song Hong Sub-district Nong Song Hong District Khon Kaen Province. and 2. To study a model of Punyaphawade tradition of Ban Nong Song Hong Nong Song Hong Sub-district Nong Song Hong District Khon Kaen Province. This research is a qualitative research Which the tools used in the research are Structured interview and unstructured interview With a target group of 11 people. The research found that 1) the history of the Punyaphawade tradition of Ban Nong Song Hong Nong Song Hong Sub-district Nong Song Hong District Khon Kaen Province comes from punyaphawade comes from beliefs about phra malai story that if the people listen to the Story of Phra Vessondara finish within one day They will meet religion of Phra sri ariyamedtai and The villagers believe punyaphawade will make people go to heaven and received great. And 2) To study a model of Punyaphawade tradition of Ban Nong Song Hong Nong Song Hong Sub-district Nong Song Hong District Khon Kaen Province 2.1) Invite PhraUpagutta 2.2) Parade pha wade enter to city 2.3) Sermon of ma lai meun ma lai saen 2.4) Khow pan kon Parade 2.5) light the incense sticks and 2.6) phawade Parade

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Keywords: Model, Tradition, Punyaphawade

บทนำ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานเป็นพื้นที่ที่กว้างใหญ่มากมีวิถีชีวิตที่ประกอบด้วยระบบศาสนา ความเชื่อ ขะลำ (ข้อห้าม) และขนบธรรมเนียมประเพณี รูปแบบศาสนาของชาวอีสานส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แต่ในทางปฏิบัติยังยึดมั่นอยู่ในสามสถาบันหลัก คือ ผี พราหมณ์ และพระพุทธศาสนา ทั้งสามสถาบันนี้บรรพบุรุษได้จัดระบบและกลั่นกรองทำการสั่งสอนสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนานโดยเรียกกันว่า ฮีตสิบสองคองสิบสี่ คำว่าฮีตสิบสอง เป็นคำที่เรียกเกี่ยวกับจารีตประเพณีของประชาชนในภาคอีสาน ฮีต มาจากคำว่า จารีต และสิบสอง มาจากสิบสองเดือน เมื่อนำสองคำมารวมกัน จึงหมายถึงจารีตประเพณีที่ชาวบ้านปฏิบัติกันในโอกาสต่าง ๆ ทั้ง 12 เดือน หรือประเพณี 12 เดือน ส่วนคำว่าคองสิบสี่ คือ ครรลองหรือแนวปฏิบัติและหน้าที่ของคนในสังคมว่าควรปฏิบัติอย่างไร เช่น ฮีตพ่อคองแม่ ฮีตลูกคองหลาน ฮีตปู่คองย่า ฮีตป้าคองลุง เป็นต้น (สาร สารทัศนายนันท์, 2544)

บุญผะเหวด หรือบุญมหาชาตินั้น คือบุญที่เกี่ยวกับเรื่องราวของพระเวสสันดร ซึ่งเป็นประเพณีบุญตามหลักฮีตสิบสองของชาวอีสาน คนในภาคอีสานเรียกบุญนี้ว่า บุญผะเหวดหรือบุญเดือนสี่ ซึ่งชาวบ้านจะจัดทำบุญนี้ขึ้นในวันใดวันหนึ่งของเดือนสี่ แต่จะกำหนดเอาไว้วันใดวันนั้นแล้วแต่ความพร้อม เพราะจะต้องมีการปรึกษาหารือและลงมติกันระหว่างผู้นำในหมู่บ้าน เช่น ผู้อาวุโส กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพระสงฆ์ ตลอดผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ในหมู่บ้านการทำบุญผะเหวด เป็นการทำบุญเนื่องด้วยเป็นการรำลึกถึงอดีตชาติสุดท้ายพระโพธิสัตว์ในการบำเพ็ญทานบารมีก่อนจะทรงอุบัติเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครั้งได้เสด็จมาเกิดเป็นพระเวสสันดร ได้ทรงบำเพ็ญทานบารมีอย่างมาก ในพระชาตินี้ทรงบริจาคมหาทานอันยิ่งใหญ่ทรงเสียสละให้ผู้อื่นได้หมด แม้กระทั่งบุตร และภรรยา ทรงสร้างมหาทานบารมีนับตั้งแต่วันแรกที่ประสูติไปจนตลอดพระชนม์ชีพเป็นบำเพ็ญทานบารมีอย่างแก่กล้า บุญผะเหวด จึงเป็นงานมหากุศลให้รำลึกถึงการบำเพ็ญบุญบารมีการสละความเห็นแก่ตัวเพื่อผลประโยชน์สุขอันไพศาลของมวลชนมนุษย์ชาติเป็นสำคัญของพระเวสสันดร บรรพชนชาวไทยอีสานแต่โบราณ จึงถือเป็นเทศกาลที่ประชาชนทั้งหลายพึงสนใจร่วมกระทำการบำเพ็ญและได้อนุรักษ์สืบทอดเป็นวัฒนธรรมสืบมาจนถึงอนุชนรุ่นหลังที่ควรเห็นคุณค่าและอนุรักษ์เป็นวัฒนธรรมสืบไป มูลเหตุที่ทำให้เกิดการจัดประเพณีบุญผะเหวดขึ้นในภาคอีสานจากเรื่องในหนังสือมาลัยหมื่นมาลัยแสน กล่าวว่าครั้งหนึ่งพระมาลัยเถระ ได้ขึ้นไปไหว้พระธาตุเกตแก้วจุฬามณีที่อยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ (ชื่อสวรรค์ชั้นที่สองของสวรรค์ทั้งหกชั้น สวรรค์ชั้นนี้มีพระอินทร์เป็นผู้นครบครอง) และได้พบประสนทนากับพระศรีอริยเมตไตรยผู้ที่จะเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต พระมาลัยได้ถามพระศรีอริยเมตไตรยว่า ถ้าปรารถนาจะพบศาสนาพระศรีอารยจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร พระศรีอริยเมตไตรยได้สั่งความมากับพระมาลัยเถระว่า ถ้ามนุษย์อยากจะพบและร่วมเกิดในศาสนาของพระองค์จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ จงอย่าฆ่าพ่อตีแม่และสมณะพราหมณ์ จงอย่าทำร้ายพระพุทธเจ้า และยุยงให้สงฆ์แตกแยกกัน ให้ตั้งใจฟังเทศน์พระเวสสันดรให้จบในวันเดียว ด้วยเหตุที่ชาวอีสานต้องการจะได้พบพระศรีอริยเมตไตรยและเกิดร่วมศาสนาของพระองค์ จึงมีการจัดทำประเพณีบุญผะเหวดขึ้นประจำปี (บุญเกิด พิมพ์วรรณธากุล, 2546)

งานบุญผะเหวด ของชาวบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จะจัดทำขึ้นในเดือน 4 ของทุกปี (ตามการนับเดือนของชาวอีสาน) เพื่อเป็นการระลึกถึงพระชาติ ชาติหนึ่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นการบำเพ็ญบารมีครั้งยิ่งใหญ่ของพระโพธิสัตว์ก่อนที่จะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือครั้งอุบัติเป็นพระเวสสันดร ประเพณีบุญผะเหวดในรูปแบบชาวบ้านหนองสองห้อง เป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันมานั้นมีความเอกลักษณ์ที่แสดงถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมในความเชื่อเรื่องพระพุทธศาสนา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ต้องการจะศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบประเพณีบุญผะเหวด บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความเลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในพระพุทธศาสนาภายใต้งานบุญประเพณีบุญผะเหวด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของงานบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษารูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่หรือตัวบุคคลที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง อาทิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน ประชาชน ผู้มีความรู้ จำนวน 11 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น มีผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของงานบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครั้งหนึ่งพระมัลลเถระ ได้ขึ้นไปไหว้พระธาตุเกตแก้วจุฬามณีที่อยู่บนสวรรค์ ดาวดึงส์ (ชื่อสวรรค์ชั้นที่สองของสวรรค์ทั้งหกชั้นสวรรค์ชั้นนี้พระอินทร์เป็นผู้ครอบครอง) และได้พบปะสนทนากับพระศรีอริยเมตไตรยว่า ถ้ามนุษย์ปรารถนาจะพบพระศรีอริยเมตไตรยจะปฏิบัติตนอย่างไร และพระศรีอริยเมตไตรยได้สั่งความมากับพระมัลลเถระว่า ถ้ามนุษย์อยากจะได้พบและรวมเกิดในศาสนาของพระองค์แล้วจะต้องปฏิบัติตนตามที่พระองค์บอกเมื่อพระมัลลเถระกลับมาถึงโลกมนุษย์ จึงได้บอกให้มนุษย์ทราบ ด้วยเหตุนี้ ผู้ปรารถนาจะได้พบศาสนาของพระศรีอริยเมตไตรย จึงพากันทำบุญผะเหวดสืบต่อกันมาและด้วยเหตุนี้ชาวบ้านหนองสองห้องที่ต้องการจะได้พบพระศรีอริยเมตไตรย และเกิดเรื่องศาสนาของพระองค์จึงได้จัดทำบุญผะเหวดขึ้นทุกปี เป็นต้น ความเป็นมาของบุญผะเหวดบ้านหนองสองห้อง มีมาอย่างนานนานชาวบ้านหนองสองห้องมีประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เชื่อกันว่าประเพณีบุญผะเหวดนี้จะทำให้คนได้ขึ้นสวรรค์และได้รับบุญกุศลใหญ่ประเพณีนี้จึงอยู่คู่กับชาวบ้านหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้องสืบมาจนถึงปัจจุบัน

2. รูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พบว่า รูปแบบการจัดงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง มีขั้นตอน คือ 1) แบ่งหนังสือ นำหนังสือลำผะเหวด หรือลำหาชาติ 2) การใส่หนังสือ ผูกเล็กที่แบ่งออกมาจากกัณฑ์ต่าง ๆ 13 กัณฑ์ ไปนิมนต์พระเถระ 3) การจัดแบ่งเจ้าศรัทธา เพื่อให้กันเทศทุกกัณฑ์มีผู้รับผิดชอบเป็นเจ้าของกัณฑ์ ผู้เป็นเจ้าศรัทธาจะนำเครื่องปัจจัยไทยทานไปถวายต่างกัณฑ์ที่ตนเองรับผิดชอบ ฉะนั้นชาวบ้านจะจับแบ่งกันออกเป็นหมู่ หมู่ละ 3-4 หลังคาเรือน เพื่อรับเป็นเจ้าศรัทธากันเทศน์รวมกัน 4) การเตรียมสถานที่พักพวกชาวบ้านจะพากันทำความสะอาดบริเวณวัด แล้วช่วยกันปลูกผามหรือประราไ้วรอบ ๆ บริเวณวัด 5) การจัดเครื่องกิริยาบูชา หรือเครื่องคูลัพในการทำบุญผะเหวดนั้น ชาวบ้านต้องเตรียมเครื่องฮ้อยเครื่องพันหรือเครื่องบูชาคาถาพัน ซึ่งนิยมเรียกขานกันในหมู่ชาวบ้านว่า เครื่องคูลัพ (เครื่องครุภัณฑ์) 6) การกินข้าว

พาแลง หรือการรับประทานอาหารร่วมกันของคนในหมู่บ้านในเวลา 18.00–22.00 น. โดยมีการซื้อโต๊ะอาหารมีวงดนตรี รายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายชาวบ้านนำถวายวัด และ 7) การจัดเตรียมสถานที่ที่จะเอาบุญผะเหวด จัดสถานที่เตรียมงานบน ศาลาโรงธรรมและบริเวณรอบศาลาโรงธรรมตามรูปแบบที่ถูกต้องของประเพณีบุญผะเหวด เป็นต้น

ส่วนรูปแบบพิธีกรรมงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง มีรูปแบบพิธีกรรม ได้แก่ 1) เชิญพระอุปคุต ครั้น ถึงเวลาประมาณ 14:00 ถึง 15:00 น. ของวันรวมผู้เฒ่าผู้แก่จะพากันนำเครื่องสักการบูชาประกอบด้วย ข้าวห่อ ข้าวเปลือก ข้าวตอก บาตร จีวร รัม กระโถน กาน้ำ และไม้เท้าเหล็ก ไปเชิญพระอุปคุต แล้วกล่าวคำสักการบูชา (จากคำอาราธนาของนายถนอม ศรีเตชะ อายุ 65 ปี บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้องจังหวัดขอนแก่น) 2) แห่ผะเหวดเข้าเมือง หลังจาก เชิญพระอุปคุตเสร็จแล้ว ก็จะถึงพิธีแห่ผะเหวด เข้าเมืองจึงจะเป็นเวลาประมาณ 16:00-17:00 น. ของมื่อโฮม (วันรวม) นั้นเอง 3) เทศน์มัลลย์หมื่นมาลัยแสน หลังจากแห่ผะเหวดมาถึงวัดแล้ว ญาติโยมจะพากันกลับบ้านเรือนของตนรับประทานอาหารเย็น พร้อมทั้งเลี้ยงดูญาติพี่น้องที่เดินทางมาร่วมทำบุญ 4) แห่ข้าวพันก้อน เวลาประมาณ 04:00 น. ของวันบุญผะเหวด โดยเริ่ม จากกัณฑ์เทศน์ ซึ่งเป็นกัณฑ์ที่ 1 ไปจนถึงนครกัณฑ์สิบสามกัณฑ์ ซึ่งใช้เวลาตลอดทั้งวันจนค่ำ และมีความเชื่อกันว่าหากใคร ฟังเทศน์ในเรื่องพระเวสสันดรจบในวันเดียวผู้นั้นจะได้รับอานิสงส์มาก 5) พิธีกรรมขณะฟังเทศน์ ในการฟังเทศน์บุญผะเหวด งานต้องมีทนายทนายาคอยปฏิบัติพิธีกรรมในขณะที่ฟังเทศน์แต่ละกัณฑ์ โดยจุดธูปเทียนบูชากัณฑ์นั้น ๆ ตามจำนวนคาถาใน แต่ละกัณฑ์ และ 6) แห่กัณฑ์หลอน คือ กัณฑ์เทศน์ พิเศษนอกเหนือจากกัณฑ์เทศน์ในบุญผะเหวดมีเพียง 13 กัณฑ์ และแต่ละ กัณฑ์ จะมีเจ้าภาพเป็นเจ้าของกัณฑ์นั้น ๆ อยู่แล้ว กัณฑ์หลอน จึงเป็นกัณฑ์เทศน์ที่ไม่ได้จองไว้ก่อน แต่จะเป็นกัณฑ์เทศน์ที่ ชาวบ้านแต่ละคุ้มร่วมกันจัดขึ้นในวันที่มีการเทศน์ผะเหวด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของงานบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พบว่า มาจากความเชื่อเรื่องตำนานพระมาลัยที่กล่าวว่าถ้าตั้งใจฟังเทศน์พระเวสสันดรให้จบภายในวันเดียว จะได้พบศาสนาของพระศรีอริยเมตไตรย์ ซึ่งชาวบ้านเชื่อกันว่าประเพณีบุญผะเหวดนี้จะทำให้คนได้ขึ้นสวรรค์และได้รับบุญกุศล ใหญ่

2. เพื่อศึกษารูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีรูปแบบ คือ 2.1) เชิญพระอุปคุต 2.2) แห่ผะเหวดเข้าเมือง 2.3) เทศน์มัลลย์หมื่นมาลัยแสน 2.4) แห่ข้าวพันก้อน 2.5) จุดธูปบูชากัณฑ์ขนาดฟังเทศน์ และ 2.6) แห่กัณฑ์หลอน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบของงานประเพณีบุญผะเหวดของบ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พบว่า รูปแบบการจัดงานประเพณีบุญผะเหวดมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เพื่อให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตและ สภาพสังคมในชุมชน เพราะปัจจุบันชาวบ้านหนองสองห้องนั้นมีการเปลี่ยนแปลงการดำรงวิถีชีวิต และสภาพสังคมของคนใน ชุมชน เพราะในปัจจุบันชาวชุมชนบ้านหนองสองห้องนั้นมีการดำเนินวิถีชีวิต และมีความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ตามเงื่อนไขของสภาพเศรษฐกิจและสังคม และถึงแม้ว่ารูปแบบและขั้นตอนของพิธีจะเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตบ้างก็ตามแต่ แก่นแท้ของการประกอบพิธีนั้นยังมีความสำคัญและความหมายต่อชาวบ้านหนองสองห้องตลอดมา กล่าวคือ ชาวบ้านนั้นมีการ ประกอบพิธีขึ้นเพื่อตอบสนองคติความเชื่อที่ตนมี คือความเชื่อในเรื่องราวพระเวสสันดร โดยเชื่อว่าถ้ามนุษย์อยากจะได้พบ และร่วมเกิดในศาสนาของพระศรีอริยเมตไตรย์จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ จงอย่าฆ่าพ่อตีแม่และสมณะพราหมณ์ จงอย่าทำร้าย พระพุทธเจ้า และยุยงให้สงฆ์แตกแยกกัน ให้ตั้งใจฟังเทศน์พระเวสสันดรให้จบในวันเดียว ด้วยเหตุที่ชาวอีสานต้องการจะได้พบ พระศรีอริยเมตไตรย์ และเกิดร่วมศาสนาของพระองค์ จึงมีการจัดทำประเพณีบุญผะเหวดขึ้นประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเกิด พิมพ์พรเมธากุล (2546) กล่าวว่าประเพณีบุญผะเหวดที่เกิดขึ้นในภาคอีสานของประเทศไทยจากเรื่องในหนังสือมะไล

หมื่นมะไลแสน กล่าวว่า ครั้งหนึ่งพระมาลัยเถระ ได้ขึ้นไปไหว้พระธาตุเกตแก้วจุฬามณี ที่อยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ (ชื่อสวรรค์ชั้นที่สองของสวรรค์ทั้งหกชั้น สวรรค์ชั้นนี้มีพระอินทร์เป็นผู้ครองครอง) และได้พบประสนทนากับพระศรีอริยเมตไตรยผู้ที่จะมาเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต พระมาลัยได้ถามพระศรีอริยเมตไตรยว่า ถ้าปรารถนาจะพบศาสนาพระศรีอารยเมตไตรยจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร พระศรีอริยเมตไตรยได้สั่งความมากับพระมาลัยเถระว่า ถ้ามนุษย์อยากจะได้พบและร่วมเกิดในศาสนาของพระองค์ จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ จงอย่าฆ่าพ่อตีแม่และสมณะพราหมณ์ จงอย่าทำร้ายพระพุทธเจ้า และยุยงให้สงฆ์แตกแยกกัน ให้ตั้งใจฟังเทศน์พระเวสสันดรให้จบในวันเดียว ด้วยเหตุที่ชาวอีสานต้องการจะได้พบพระศรีอริยเมตไตรย และเกิดร่วมศาสนาของพระองค์ จึงมีการจัดทำประเพณีบุญผะเหวดขึ้นประจำทุกปี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 เนื่องจากงานวิจัยศึกษารูปแบบประเพณีผะเหวด บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น อาจจะไม่ครอบคลุมในมิติด้านระบบนิเวศวัฒนธรรม การดำรงชีพ ระบบเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น เพื่อให้คำตอบที่ครอบคลุมรอบด้านในทุกมิติ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาร่วมกันประเด็นอื่น ๆ เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ อันจะนำมาสู่การได้มาซึ่งผลการศึกษาที่มีมิติของคำตอบที่หลากหลายกว่าการศึกษาในประเด็นเดียว

1.2 ควร ขยายบริบทของพื้นที่การวิจัยให้กว้างขึ้นหรือทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างกับชุมชนอื่น ๆ หรือไม่อย่างไร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควร นำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสองห้อง เพื่อนำไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นและการแผนดำเนินการ (แผนปฏิบัติการรายปี)

2.2 ควร มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จได้เป็นอย่างดีด้วยต้องขอขอบพระคุณหลักสูตรสาขาวิชาสาขาศาสนา และวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิปปิย ชาญศาสน์ จันทร์ดอน อาจารย์ที่ปรึกษา

ขอขอบพระคุณ ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่บ้านหนองสองห้อง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ทั้งข้อมูลต่าง ๆ และไมตรีจิตที่ดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ แม่ ที่เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา จนทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จสมบูรณ์

บรรณานุกรม

บุญเกิด พิมพ์รเมธากุล. (2546). **ฮีด-คอง-คะลำ**. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนาวิทยา

สาร สารทัศนายนท์. (2544). **พิธีสู่ขวัญและคำสู่ขวัญโบราณอีสานฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ: การศาสนา

บทปริทัศน์หนังสือ

บทปริทัศน์หนังสือ

ชื่อเรื่อง: ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน

ผู้แต่ง: รองศาสตราจารย์ ดำริห์ บุรณะนนท์

ปีที่พิมพ์: 2549 พิมพ์ครั้งที่ 2

สำนักพิมพ์: สำนักพิมพ์วิญญูชน

จำนวนหน้า: 223 หน้า

สมเชาว์ บำรุงชัย
Somchao Bumroongchai

นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

E-mail: somchao@hotmail.com

บทคัดย่อ

หนังสือเรื่องความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน เป็นหนังสือเกี่ยวกับการสร้างความรู้และหลักการเบื้องต้นทางด้านรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน อาทิ หลักการเมืองการปกครอง อำนาจอธิปไตย แนวคิดทฤษฎีการใช้อำนาจรัฐ กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับรัฐ หรือความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลด้วยกันเองซึ่งเกี่ยวพันโดยตรงถึงสังคม กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายภาษี กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาคดี และกฎหมายเอกชน เป็นต้น ตลอดจน หนังสือเรื่องนี้ ยังเน้นอธิบายความสำคัญของความรู้ความเข้าใจและการสร้างที่สามารถสร้างฐานความคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาและเอกชน คือ วิวัฒนาการเกี่ยวกับรัฐและระบบราชการที่สามารถนำมาจัดการบริหารสู่ความทันสมัยเป็นสากลเพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภาครัฐ และเอกชนองค์กรต่าง ๆ

คำสำคัญ: ความรู้เบื้องต้น, รัฐศาสตร์, กฎหมายมหาชน

ABSTRACT

Introduction to Political Science and Public Law Is a book about creating knowledge and basic principles in political science and public law, such as political principles, governance, sovereignty, concepts, theories of state power The law on relations between individuals and states Or the relationship between individuals themselves that directly relate to society Constitutional law, administrative law, tax law, criminal law, judicial method And private law, etc. as well as this book Also emphasizes explaining the importance of knowledge, understanding and creation that can create a base of ideas with a vision that can be used in the era of education and the private sector, namely the evolution of state and bureaucracy That can be used to manage the modernization of the world for the change of the government And private organizations.

Keywords: Introduction, Political Science, Public Law

บทนำ

หนังสือเรื่องความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน ประกอบด้วยสาระสำคัญจำนวน 14 บท เริ่มตั้งแต่บทแรก คือ ความเกี่ยวพันระหว่างรัฐศาสตร์กับกฎหมายมหาชน และบทต่อ ๆ ไปที่พูดถึง รัฐ อำนาจอธิปไตย การแยกอำนาจระบบราชการ จุดหมายปลายทางและการสิ้นสุดของรัฐ ฯลฯ อีกทั้งหนังสือเล่มนี้ ยังต้องการอธิบายให้เห็นถึงแนวทางการรู้เบื้องต้นทางด้านรัฐศาสตร์ไปสู่จุดหมายปลายทางและการสิ้นสุดของรัฐ โดยเน้นการจัดการบริหารด้วยกฎหมายและสร้างความคิด ปัญหา ในมุมมองของการเมืองและกฎหมายที่ซับซ้อนในยุคปัจจุบัน ซึ่งแต่ละส่วนมีผลประโยชน์หรือความคิดที่แตกต่างกันไป โดยจะมีความเกี่ยวโยงในการกำหนดรูปแบบ ทฤษฎี การสร้างอำนาจอธิปไตย ในมุมมองการสร้างความคิดสร้างคุณค่าแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีผลประโยชน์ต่อนักศึกษา ข้าราชการ ประชาชน และผู้ที่สนใจโดยทั่วไป ตลอดจน ผู้อ่านสามารถนำหลักแนวคิด ทฤษฎีในทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชนไปประยุกต์ใช้ในสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้

จุดประสงค์

จุดประสงค์ของหนังสือเล่มนี้ ต้องการจะอธิบายและถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจความรู้พื้นฐานในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่มีอยู่ในสังคมยุคปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ศึกษาสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตของตนเองได้

สาระสำคัญ

หนังสือเล่มนี้ จะทำให้ผู้อ่านหรือผู้ศึกษาที่ได้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักการพื้นฐานของรัฐศาสตร์และกฎหมายโดยภาพรวม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวข้อง คือ 1. อำนาจอธิปไตย 2. การแยกอำนาจ 3. ระบบราชการ 4. จุดหมายปลายทางและการสิ้นสุดของรัฐ 5. วิวัฒนาการเกี่ยวกับรัฐ 6. สภาพสิทธิเสรีภาพของเอกชนกับสิทธิทางการเมือง 7. ทฤษฎีการใช้อำนาจรัฐ 8. รูปของรัฐและรัฐบาล 9. การเมืองระหว่างประเทศกับสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

การสะท้อนคุณค่า

หนังสือเล่มนี้ สามารถสะท้อนคุณค่าให้กับผู้อ่านหรือผู้ศึกษาได้ ดังนี้

1. ผู้อ่านหรือผู้ศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติใช้ในการดำรงชีวิตภายใต้สถานการณ์สังคมปัจจุบันได้
2. ผู้อ่านหรือผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของรัฐ เป็นการแบ่งรูปแบบเป็น 2 รูปแบบในการปกครองที่สำคัญต่อระบบการปกครอง ได้แก่ เอกรัฐเดี่ยว ที่เป็นรัฐบาลกลางเพียงรัฐเดียวในการใช้อำนาจอธิปไตยปกครองดินแดนทั้งหมด และสหพันธรัฐหรือรัฐรวม
3. ผู้อ่านหรือผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ของระบอบการเมืองการปกครองในประเทศไทย และประเทศอื่น ๆ ได้

บทสรุป

หนังสือเล่มนี้ เป็นหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการสำหรับผู้อ่านหรือผู้ศึกษาที่มีความสนใจทางด้านรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชนที่มีสาระความรู้ การเสริมสร้างความคิด สติปัญญา ให้เข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาการเมืองการปกครองในรูปแบบของรัฐ แนวคิด ทฤษฎีของรัฐที่นำกฎหมายเข้าไปสอดแทรกเกี่ยวกับการพัฒนาการปกครอง โดยเน้นอธิบายความรู้ความเข้าใจที่สามารถนำความรู้มาปฏิบัติใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมในยุค สมัยช่วงนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสมทันเหตุการณ์

คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY)

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชา รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยลักษณะของผลงานที่รับการตีพิมพ์ คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความ วิจารณ์หนังสือ หรือบทความปริทัศน์หนังสือ เป็นต้น วารสารสังคมศาสตร์ มีกำหนดการออกเล่มวารสารเป็นรายไตรมาส ปีละ 4 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม
- ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน
- ฉบับที่ 3 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน
- ฉบับที่ 4 ระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานกับวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีข้อกำหนด ดังนี้

1. เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และจะต้องเขียนบทความตามแบบฟอร์มของวารสาร สังคมศาสตร์ที่กำหนดให้เท่านั้น เช่น มีชื่อและที่อยู่ผู้พิมพ์ครบถ้วน, มีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, มีเอกสารอ้างอิง เป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นต้น (สามารถดาวโหลดแบบฟอร์มได้ในระบบฐานข้อมูลออนไลน์)
2. เป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ วารสาร และอื่นใดมาก่อน
3. บทความจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ตามที่กองบรรณาธิการคัดสรรตรงตามสาขาวิชาและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์ ไม่น้อยกว่า 2 คน ลงความเห็นว่าคุณภาพสมควรลงตีพิมพ์ในวารสารได้
4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารภายหลังจากกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความในเบื้องต้นแล้ว
5. หากบทความใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์จะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์
6. ผู้ส่งบทความจะต้องส่งผ่านระบบออนไลน์ของเว็บไซต์วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (<http://social.rmu.ac.th/web/>) เท่านั้น

ชื่อเรื่องภาษาไทย ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 16 นนา

ENGLISH TITLE FONT TH SARABUNPSK THICK SIZE 16.

Front TH SarabunPSK

12 Point ตัวปกติ

ชื่อผู้พิมพ์หลักคนที่ 1 ชื่อผู้พิมพ์คนที่ 2 และชื่อผู้พิมพ์คนที่ 3

Author name 1, Author name 2, and Author name 3

ที่อยู่/สังกัดหน่วยงานของผู้พิมพ์

Author affiliation 1 Author affiliation 2

* corresponding author E-mail:.....

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ตัวอย่างการจัดทำเอกสารต้นฉบับ ควรปฏิบัติโดยเคร่งครัด บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรมีย่อหน้าเดียว ความยาวไม่เกิน 300 คำ บทคัดย่อภาษาไทยให้จัดหัวข้อบทคัดย่อไว้ด้านซ้ายของกระดาษ กับเนื้อความในบทคัดย่อและควรระก่าววัตถุประสงค์และสรุปผลที่ได้จากงานวิจัยนั้น ๆ โดยให้เขียนเป็นความเรียง โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

คำสำคัญ: คำสำคัญคำที่ 1 คำสำคัญคำที่ 2 คำสำคัญคำที่ 3 (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

Abstract (TH SarabunPSK SIZE 14)

This is an instruction for manuscript preparation for Publication. Please follow this guideline strictly. It should contain a single paragraph and its length should not exceed 300 words. Use by character TH SarabunPSK 14 point size. It should include a concise statement of objectives and summary of important results.

Keywords: word1, word2, word3 (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

By character TH SarabunPSK 14 point size.

บทนำ (Introduction) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

เป็นส่วนของความสำคัญที่นำไปสู่การวิจัยสรุปความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และไม่ควรใส่ตารางหรือรูปภาพ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective/Aim) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

อธิบายเครื่องมือและวิธีการดำเนินการวิจัยให้กระชับและชัดเจน โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

ผลการวิจัย (Results) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

บรรยายผลการวิจัยที่ได้ ซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย อาจมีรูปภาพ/ตาราง ประกอบผลการวิจัย โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา (ตัวอย่างตาราง)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่าง (n=280)

ภาวะซึมเศร้า	จำนวน	ร้อยละ
ปกติ	280	78.01

สรุปผลการวิจัย (Conclusions) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการวิจัย ไม่ควรซ้ำซ้อนกับการแสดงผล แต่เป็นการสรุปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

อภิปรายผล (Discussion) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

วิจารณ์เปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่มีมาก่อนหน้าอย่างมีหลักการ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Suggestions) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ข้อเสนอแนะ/ข้อชี้แจง/แนวทางที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ที่ได้จากการวิจัย โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ควรจะมีเพื่อแสดงคำขอบคุณสำหรับแหล่งทุนสนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลืองานวิจัย โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

เอกสารอ้างอิง (Reference) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ตามตัวอย่าง ดังนี้ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

อ้างอิงจาก	รูปแบบและตัวอย่าง
วารสารและนิตยสาร	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย ตัวอย่าง: สุชาติ ตั้งทางธรรม. (2545). การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ: กรณีโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง. วารสารสุขโขทัยธรรมาธิราช, 15(3), 23-37.
บทความวารสารออนไลน์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย เว็บไซต์ ตัวอย่าง: Al-Hawarmdeh, S. (2002). Knowledge management: Rethinking information management and facing the challenge of massaging tacit knowledge. Information Research. 8(1), paper no.143 (October). Retrived from http://InformationR.net/ir/8-1/paper143.html
หนังสือ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. สถานที่พิมพ์: ปีที่พิมพ์. ตัวอย่าง: นิตา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์ Streibel, B. J. (2003). The manager's guide to effective meetings. NewYork: McGraw-Hill.

ชุดวิชามหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหน่วยการสอน ชื่อชุดวิชา. (หน่วยที่, หน้า) สถานที่พิมพ์: สาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตัวอย่าง: ชุมชน รุ่งปจฉิม. (2539). แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในงานโรงแรมและ ภัตตาคาร. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาระบบสารสนเทศในงานโรงแรม และภัตตาคาร. (หน่วยที่ที่ 1, หน้า 1-36). นนทบุรี: สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
รายงานการประชุม หรือสัมมนาทางวิชาการ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี สถานที่จัด สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. ตัวอย่าง: กรมวิชาการ. (2538) การประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน, 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. Deci, E. L., & Ryan, R.M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), Nebraska Symposium on Motivation: Vol.38. Perspectives on Motivation (pp.237-288). Lincoln: University of Nebraska Press.
วิทยานิพนธ์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ชื่อปริญญา, สาขาวิชา คณะ, มหาวิทยาลัย. ตัวอย่าง: วันเพ็ญ ส่งเสริมทรัพย์. (2539). การจัดระบบองค์การมหาชนอิสระชนใน กระบวนการ จัดทำบริการสาธารณะในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
เว็บไซต์	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง. สืบค้นเมื่อวัน เดือน ปี, จากเว็บไซต์: URL Address ตัวอย่าง: กรมศุลกากร. (2552). สถิติการส่งออกไข่ไก่. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2552, จาก http://www.customs.go.th/Statistic/Statisticindex2552.jsp Lynch, T. (1996). DS9 trials and tribble-ations review. Retrieved October 8, 1997, from Psi Phi: Bradley's Science Fiction Club Web site: http://www.bradley.edu/campusorg/psiphi/DS9/ep/503r.html

*** บทความควรมีความยาวไม่เกิน 9-10 หน้า ***

ชื่อเรื่องภาษาไทย ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 16 นนา

ENGLISH TITLE FONT TH SARABUNPSK THICK SIZE 16.

Front TH SarabunPSK
12 Point ตัวปกติ

ชื่อผู้พิมพ์หลักคนที่ 1 ชื่อผู้พิมพ์คนที่ 2 และชื่อผู้พิมพ์คนที่ 3
Author name 1, Author name 2, and Author name 3
ที่อยู่/สังกัดหน่วยงานของผู้พิมพ์
Author affiliation 1 Author affiliation 2
* corresponding author E-mail:.....

บทคัดย่อภาษาไทย (TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

ตัวอย่างการจัดทำเอกสารต้นฉบับ ควรปฏิบัติโดยเคร่งครัด บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรมีย่อหน้าเดียว ความยาวไม่เกิน 300 คำ บทคัดย่อภาษาไทยให้จัดหัวข้อบทคัดย่อไว้ด้านซ้ายของกระดาษ โดยให้เขียนเป็นความเรียง โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

คำสำคัญ: (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

Abstract (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

This is an instruction for manuscript preparation for Publication. Please follow this guideline strictly. It should contain a single paragraph and its length should not exceed 300 words. Use by character TH SarabunPSK 14 point size. It should include a concise statement of objectives and summary of important results

Keyword: (Font TH SarabunPSK 14 Point size)

By character TH SarabunPSK 14 point size.

บทนำ (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

เป็นส่วนของความสำคัญที่นำไปสู่การวิจัยสรุปความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และไม่ควรใส่ตารางหรือรูปภาพ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

เนื้อเรื่อง/บทวิเคราะห์ (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

เป็นส่วนของเนื้อที่ผู้พิมพ์หรือผู้เขียนต้องวิเคราะห์/สังเคราะห์องค์ความรู้ของเนื่องาน โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

สรุป (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

สรุปสาระสำคัญที่ได้จากเนื้อหาอย่างชัดเจน โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

ตามตัวอย่าง ดังนี้ โดยใช้ Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวปกติ

อ้างอิงจาก	รูปแบบและตัวอย่าง
วารสารและนิตยสาร	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย ตัวอย่าง: สุชาติ ตังทางธรรม. (2545). การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ: กรณีโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง. วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช, 15(3), 23-37.
บทความวารสารออนไลน์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร. ปีที่(ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย เว็บไซต์ ตัวอย่าง: Al-Hawarmdeh, S. (2002). Knowledge management: Rethinking information management and facing the challenge of massaging tacit knowledge. Information Research. 8(1), paper no.143 (October). Retrived from http://InformationR.net/ir/8-1/paper143.html
หนังสือ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. สถานที่พิมพ์: ปีที่พิมพ์. ตัวอย่าง: นิตา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์ Streibel, B. J. (2003). The manager's guide to effective meetings. NewYork: McGraw-Hill.
ชุดวิชามหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหน่วยการสอน ชื่อชุดวิชา. (หน่วยที่, หน้า) สถานที่พิมพ์: สาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตัวอย่าง: ชุมชน รุ่งปจฉิม. (2539). แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในงานโรงแรมและ ภัตตาคาร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศในงานโรงแรม และภัตตาคาร. (หน่วยที่ที่ 1, หน้า 1-36). นนทบุรี: สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
รายงานการประชุม หรือสัมมนาทางวิชาการ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี สถานที่จัด สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. ตัวอย่าง: กรมวิชาการ. (2538) การประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน, 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. Deci, E. L., & Ryan, R.M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), Nebraska Symposium on Motivation: Vol.38. Perspectives on Motivation (pp.237-288). Lincoln: University of Bebraska Press.
วิทยานิพนธ์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ชื่อปริญญา, สาขาวิชา คณะ, มหาวิทยาลัย. ตัวอย่าง:

	วันเพ็ญ ส่งเสริมทรัพย์. (2539). การจัดระบบองค์การมหาชนอิสระชนใน กระบวนการจัดทำบริการสาธารณะในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
เว็บไซต์	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง. สืบค้นเมื่อวัน เดือน ปี, จากเว็บไซต์: URL Address ตัวอย่าง: กรมศุลกากร. (2552). สถิติการส่งออกไข่ไก่. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2552, จาก http://www.customs.go.th/Statistic/Statisticindex2552.jsp Lynch, T. (1996). DS9 trials and tribble-ations review. Retrieved October 8, 1997, from Psi Phi: Bradley's Science Fiction Club Web site: http://www.bradley.edu/campusorg/psiphi/DS9/ep/503r.html

*** บทความควรมีความยาวไม่เกิน 9-10 หน้า ***

บทปริทัศน์หนังสือ

ชื่อเรื่อง:	รูปภาพปกหนังสือ หรือเล่มหนังสือ
ผู้แต่ง:	
ปีที่พิมพ์:	
สำนักพิมพ์:	
จำนวนหน้า:	

ชื่อผู้พิมพ์หลักคนที่ 1 ชื่อผู้พิมพ์คนที่ 2 และชื่อผู้พิมพ์คนที่ 3
Front TH SarabunPSK Author name 1, Author name 2, and Author name 3
ที่อยู่/สังกัดหน่วยงานของผู้พิมพ์
12 Point ตัวปกติ Author affiliation 1 Author affiliation 2
* corresponding author E-mail:.....

1. บทคัดย่อภาษาไทย (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

คำสำคัญ: คำสำคัญคำที่ 1 คำสำคัญคำที่ 2 คำสำคัญคำที่ 3 (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

2. Abstract (TH SarabunPSK 14 point size)

This is an instruction for manuscript preparation for Publication. Please follow this guideline strictly. It should contain a single paragraph and its length should not exceed 300 words. Use by character TH SarabunPSK 14 point size. It should include a concise statement of objectives and summary of important results.

Keywords: word1, word2, word3 (TH SarabunPSK 14 point size)

By character TH SarabunPSK 14 point size.

3. บทนำ/เกริ่นนำ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

4. จุดประสงค์ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

5. สารสำคัญ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

6. การสะท้อนคุณค่า (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

7. บทสรุป (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

***** บทความควรมีความยาวไม่เกิน 9-10 หน้า *****

ใบสมัครสมาชิก

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY)

หลักสูตรสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อ-สกุล

ที่อยู่ เลขที่.....หมู่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....มือถือ.....

มีความประสงค์ขอ

☐ สมัครสมาชิกวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

☐ ต่ออายุวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โดยขอให้จัดส่งวารสารไปยัง

☐ ที่อยู่ระบุไว้ข้างต้น

☐ ที่อยู่อื่น (โปรดระบุ).....

.....

พร้อมนี้ได้ส่งเงินจำนวน.....-500-.....บาท (เพื่อสมัครสมาชิกรายปี/ปีละ 500 บาท)

(.....)

ลงลายมือชื่อผู้สมัคร

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม